CZĘŚĆ XXV. № 27. ROK 13. (1842.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem: do Wydawcy Tygodnika w Peterburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze infarmacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego: nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena Roczna w Rossyi z pocztą a w stolicy, z odnoszeniem do mieszkań, 50 r. ass. Półroczna, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe Roczna, 45 rubli assygn. Półroczna, 25 rub. assyg. Dla Królestwa Polskiego Roczna, 53 rubli assygn. Półroczna, 28 rub. ass.

PIĄTEK, $\frac{10}{22}$ KWIETNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{9}{21}$ *Kwietnia.*

— Przez Reskrypta CESARSKIE mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 2 klassy, 14 Marca, dowodzący 19 dywizyą piechoty Jenerał-major orszaku J. C. M. baron *Rennenkampf*—Św. Stanisława 1 klassy, 15 i 19 Marca, Jenerał-majorowie liczący się w artyllery: Dowodzca Siestroreckiej fabryki broni *Mazaraki*, Dowodzca prochowni Kazańskiej *Tiebienkow* i Szef sztabu odd. Syberyjskiego korpusu *Żemczużnikow*.

— Reskrypt CESARSKI z d. 27 Marca, *do Xięcia Golicyna, Rzeczyw. Tajnego Radzcy 1 klassy.*

«*Xiążę Alexandrze synu Mikołaja.* Ukazem do Rządz. Senatu dnia dzisiejszego danym, uwolniwszy was, zgodnie z waszém żądaniem, od wszystkich piastowanych przez was urzędów, mam sobie za szczególny obowiązek wynurzyć wam przy tej zręczności najżywszą MOJĄ wdzięczność, za długoletnią, pożyteczną waszą służbę Tronowi i Ojczyznie. Ona pozostanie mi na zawsze pamiętną tak z wartości licznych zasług waszych jak i z uczuć osobistego MOJEGO szacunku, natchnionego MI przez niezmienną ku wam ufność błogiej pamięci CESARZA ALEXANDRA i ustalonego na zawsze odznaczającemi was wysokiemi przymiotami duszy i serca. Serdecznie życzę i spodziewam się że przez wytchnienie od prac służebnych siły wasze umocnią się jeszcze na długie lata i zostaję w zupełnej ufności, że w razie nowego wezwania na pole spraw Stanu nieodmowicie MI czynnej w nich pomocy i porady waszego doświadczenia. Pozostaję ku wam nazawsze przychylnym.»

— Przez Ukaz CESARSKI z dnia 22 Kwietnia zarząd Ministerstwa Wojny, na czas nieobecności Jen.-adjutanta Xcia Czernyszew, powierzony zostaje Jenerał-adjutantowi hrabi *Klejnmichel*, do czasu zaś mianowania Dyrektorów Departamentów tegoż Ministerstwa: Inspektorskiego i osad wojskowych, zarząd tych Departamentów ma pozostać przy ich Vicedyrektoraoh którémi są, w pierwszym z nich Jenerał major *Kriwopiszin*, a w ostatnim, Jen.-major *Rehrberg* i Rzecz. R. St. *Uszakow*.

— Ukazem CESARSKIM z d. 27 Lutego następni urzędnicy, w liczbie innych, za wysługę ustanowionych zakresów, obok gorliwego i nienagannego pełnienia swoich obowiązków podniesieni zostali do rangi Radzcy Kollegialnego: Radzcy Dworu, Dyrektorowie Szkół gubernij: Mińskiej, Alexander *Orłow*, Witebskiej, Andrzej *Rückmann*, Charkowskiej Józef *Korzeniowski*, Wileńskiej Alexander *Ustinow*, Obwodu Białostockiego Paweł *Skarabelli*, Gymnazyum Swisłockiego Arnold *Grauert*, Sprawujący obowiązki Dyrektora Gymnazyum Słuckiego Krescenty *Adamowicz*, Nauczyciel języków łacińskiego i polskiego w Gymnazyum gubernialném Wileńskiem Jan *Zakrzewski*, i zostający w 7 klassie Professor Zwyczajny Uniwersytetu Charkowskiego Alfons *Walicki*.

— Ostatni numer Gazety Policyjnej Petersburskiej zawiera co następuje: «Na trakcie Schlüsselburskim nieopodal od wsi Ust-Iżory na 20 wiorście od Petersburga, o sto sążni od gościńca znaleziono dwie ludzkie prawe nogi i odzież dwóch ludzi, nadto ogryzione kości dwóch nóg lewych; odzież zaś jest poszarpana jakby zębami zwierząt drapieżnych. (Dalsze szczegóły o odzieniu i rzeczach znalezionych przy tych zwłokach wymienione są w celu odkrycia stanu i nazwiska tych dwóch nieszczęśliwych.)

— Na Zdanie Komitetu Ministrów z d. 18 Listopada

1841 N. Cesarz raczył rozkazać: Niżegorodzką mieszczankę Natalją *Dołganow* za przedstawienie przez nie dwóch dezerterów, nagrodzić jednorazową wypłatą 20 rubli srebrnych ze Skarbu państwa.

— Sławny Liszt przybył w tych dniach do Petersburga.

Ukaz N. Cesarza *dany Rządzącemu Senatowi d. 2 Kwietnia.*

«W art. 440 do 457 Układu Praw o Stanach (T. IX), zawierają się prawidła, na mocy których obywatele mogą dozwalać włościanom swoim przechodu do stanu wolnych rolników, ustępując im na własność grunta obywatelskie za postanowione podług wzajemnej umowy wynagrodzenie. W widokach ogólnego dobra Państwa, pragnąc, aby przy zawieraniu takich umów, grunta do obywateli należące, jako dziedziczna własność szlachty, nie wychodziły z posiadania szlacheckich familij — Uznaliśmy za stosowne, objaśniając Ukł. Praw o stan. (T. IX) art. 442 punkt 3, dozwolić obywatelom, którzy sami tego zechcą, zawierać z włościanami swojemi, za wspólną zgodą, umowy na tej zasadzie, iżby, nie trzymając się granic zakreślonych postanowieniami o wolnych rolnikach, obywatele zatrzymywali służące im prawo zupełnej własności gruntów z całą ich przynależytością i bogactwami jak na powierzchni, tak i wewnątrz będącemi, a włościanie, aby brali od nich części ziemi do użytkowania za umówione powinności. Przy zawieraniu takich umów, obywatele mogą stanowić z włościanami dalsze warunki, za wspolnem z niemi zgodzeniem się, a to, podług następnych w Radzie Państwa przejrzanych i przez Nas potwierdzonych głównych prawideł:

1) Powinności włościan, na rzecz obywateli, mogą być w umowach ustanawiane w czynszu pieniężnym, w produktach, w obrabianiu ziemi obywatelskiej, lub w innych robotach.

2) W razie niewypełnienia przez włościan obowiąsków przyjętych przez nich podług umowy, znagla ich ku temu ziemska Policyja, pod kierunkiem Szlacheckich powiatowych Marszałków i pod wyższym dozorem Rządu gubernijalnego.

3) Włościanie, po stosownem zatwierdzeniu umów zawartych między niemi i obywatelami biorą nazwisko włoscian obowiązkowych (обязанные крестьяне).

4) Powinność rekrutska we wsiach włościan obowiązkowych odbywa się podług kolei, wskazanej w rekrutskiej ustawie.

5) Zapasy żywności i wsparcia w razie pożarów opatrują się z własnych funduszów włościan obowiązkowych, pod dozorem obywateli; jeśli zaś obywatele podjąć się tego nie zechcą, to pod dozorem i przy pomocy Rządu, stosownie do przepisów Ustawy o opatrzeniu żywności (T. XIII) i w dodatku do art. 22 dalsz. Ciągu Organizacij gubern. (T. II).

6) Obywatele we wsiach włościan obowiązkowych ustanawiają Rząd Włościański (Вотчинное Правленіе) i mają wyższy dozor nad wiejską w nich policiją i nad wykonaniem wiejskich porządkowych ustaw, do nich należy także prawo sądu i rozprawy w wykroczeniach i lżejszych przestępstwach włościan obowiąskowych, tudzież początkowe rospatrzenie wzujemnych między niemi processów i sporów.

7) Na zawarcie umów z włościanami w dobrach, zastawionych w kredytowych zakładach, obywatele, jeśli zechcą zostawić te dobra w zastawie, powinni mieć przyzwolenie tych zakładów. Dobra, mające obowiązkowych włościan, mogą być także na nowo zastawiane w zakładach kredytowych, w miarę stałych dochodów, wyliczonych podług obszerności i gatunku ziemi i podług możności jej uprawiania, stosownie do szczególnych o tem prawideł, mających być poźniej ogłoszonemi.

8) Obywatele i obowiązkowi włościanie zachowują najściślej zawarte między sobą umowy, mając wszakże prawo w osobnych częściowych kontraktach odmieniać roskład ziemi i powinności na pewne termina, za zobopólną umową, a jeżeli dobra są w zastawie, to i za zgodą właściwych Kredytowych Zakładów; we wszelkim zaś razie nie inaczej tylko za uprzedniem potwierdzeniem Rządowem.

9) Zawierane na tej zasądzie, podług chęci obywateli, umowy, piszą się na prostym papierze sztęplowym 4go gatunku i podają się wskazaną w Ukł. Praw o Stan. (T. IX) w art. 444—449, drogą do Naszej uwagi i potwierdzenia.

Rządzący Senat wyda o ogłoszeniu i wykonaniu tego stosowne rozrządzenie.»

Okolnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Naczelników gubernij 3 Kwiet. b. r. — JWWPan otrzymasz z Rządzącego Senatu Ukaz Monarszy dany 2 bieżącego Kwietnia, i tu w kopii załączony, o kontraktach, które, dozwala się obywatelom, podług ich chęci i uwagi, zawierać ze swojemi włościanami.

Ukaz ten, niezawierając w istocie nic w sobie nowego, jest tylko rozwinieniem i dopełnieniem prawideł, wyrażonych w Ustawie 1803 r. Lut. 20go o wolnych rolnikach co do tych warunków, kiedy włościanie zostając przywiązanemi do gruntu, obowiązują się do odbywania pewnych na korzyść jej właściciela powinności (Ukł. Praw o Stan. T. IX art. 442 p. 3). Teraz więcej szczegółowo wskazuje się porządek zawierania i skutki podobnych umów; lecz i teraz, jak przed tém, zawieranie ich z włościanami, lub zostawienie włościan w teraźniejszem położeniu, zależy zupełnie od woli i uwagi samych obywateli. Ukaz ma to jedynie na celu, aby i przy określaniu takiemi umowami powinności włościańskich podług chęci właścicieli, same grunta, na których włościanie są osiedleni, zostawały jak dawniej zupełną dziedziczną własnością szlachty, a stąd, rzecz jasna, że stosunki względem obywateli tych włościan, z którémi umowy się nie zawrą, zgoła się nie zmieniają przez wydanie tego ukazu; stosunki zaś drugich, określają

się samą mocą umów, po stosownem ich zatwierdzeniu od Rządu. Więcej przeto nad to, co wyrażone jest w *samych słowach* ukazu, nie należy się w nim *domyślać*: inaczej, gdyby przy jego wydaniu był jeszcze jaki cel inny, to N. Cesarz, zawsze poczynając jawnie wewszystkich swoich ku dobru powszechnemu działaniach, niechybnieby i teraz z całą otwartością ogłosił swoje Monarsze zamiary; lecz gdy to nie nastąpiło, wyszukiwać w Ukazie lub wrażać drugim jakieś *inne* jego znaczenie, byłoby czynem przestępnym i przeciwnym samej Monarszej woli.

J. Cesarska Mość, roskazawszy mi uwiadomić o tem wszystkiem Głównych Naczelników Gubernij i Cywilnych Gubernatorów, raczył zarazem wskazać im jako ściśle mający się wypełnić obowiązek:

1) Aby mieli baczny dozor, iżby, z powodu niniejszego ukazu nie roznoszono jakich fałszywych wieści o mniemanem wyzwoleniu włościan. Jeśliby zaś między niemi lub osobami innych stanów, znaleźli się nadspodzianie, szerzyciele fałszywych i opacznych wieści winni takich w uwodzeniu ludu przestępstw, mają być zaraz imani i karani podług surowości prawa.

2) Dalej ściśle przestrzegać, aby włościanie zostawali jak najuleglej posłusznemi prawej władzy swoich obywateli, a nieuległych, jeśliby się zdarzyli, zwracać niezwłocznie na drogę obowiązku, jeśli można środkami łagodności a w razie potrzeby i prawnemi środkami surowości.»

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 8 Kwietnia. 4 b. m. izby zgromadziły się na nowo. Izba Niższa zajęła się naprzód wnioskami tyczącemi się fałszowanych przez Smitha biletów skarbowych, które przyjęła. Następnie sir Robert Peel zażądał aby izba zamieniła się w Komitet Środków, dla ponowienia rozpraw nad jego planem finansowym. Natenczas P. Blewitt wniosł aby plan ten był odłożony do czasu, aż doświadczenie pokaże jego użyteczność. Wniosek ten został odrzucony i oba projekta Rządowe, pierwszy o poborze od dochodów a drugi o zastąpieniu go w Irlandyi opłatą stępla zostały przez izbę przyjęte, bez głosowania, po krótkich rozprawach.

Na posiedzeniu 5, izba wszczęła na nowo rozprawy w Komitecie ogólnym nad billem o zbożu, którego 9 pierwszych paragrafów były już przyjęte przed świętami. Mimo usiłowania oppozycyi, wszystkie dalsze paragrafy zostały przyjęte a rozmaite tak przeciwne billowi jak i uzupełniające go, podawane przez oppozycyą odrzucone wielką większością, jako 243 głosów przeciw 37 i 302 przeciw 69. Nakoniec, na posiedzeniu 7 b. m. bill wprowadzający nowe cło od zboża przywozowego został odczytany poraz trzeci i ostatecznie przyjęty.

Królowa wróciła 4 b. m. z Windsor do Londynu i zamieszkała w pałacu Buckingham.

— Odebrano wiadomość o przybyciu lorda Ellenborough do Indyj Wschodnich; do Kalkutty spodziewany on był na pierwszy Marca.

— Umarł lord Rolle, członek izby Lordów, mając lat 88 wieku. Niezostawił on następcy.

— Nowy xiążę Cleveland otrzymał order Podwiązki, wakujący po xięciu Norfolk.

— Zapewniają że sir B. d'Urban będzie mianowany wodzem naczelnym wojsk w Indyi.

— Kompanija Wschodnioindyjska najęła 15 wielkich okrętów dla przewiezienia do Indyj 4000 ludzi wojska. Wkrótce posłane tam posiłki wyniosą 9000 ludzi. Mowią że ministrowie zażądają od Parlamentu powiększenia armii o 15,000 ludzi. Wydział Marynarki niemniej jest czynny; dziewięć okrętów linijowych w tych czasach ma być spuszczonych z rozmaitych portów angielskich.

— Odebrane nowiny z Indyj i Chin nic niezawierają nowego. Bunt w Kabulu nie ustaje; anglicy tak w Indyach jak w Chinach zajmują dotychczasowe stanowiska. Odebrano list od majora Pottinger z twierdzy Baddjabad gdzie on jest trzymany przez afganów jako zakładnik, lub raczej niewolnik wraz z jenerałami Elphinstone i Shelton, wielu oficerami i damami angielskiemi. Wszyscy są dobrze traktowani. 7 Lutego jenerał Pollock przybył do Peschawer z liczną artylleryą i zapasami wojennemi i gotował się do wejscia w wąwoz Keiber.

Portugalia. *Lizbona 28 Marca.* Królowa wydała wyrok o urządzeniu na nowo gwardyi narodowej na sposób jakim była urządzona w roku 1840. Legat Papieski, nieodebrał jeszcze umocowania od Papieża względem chrztu nowonarodzonego xięcia.

Paryż 7 Kwietnia. Kommisye parlamentowe ustanowione do rozbioru projektów rządowych czynnie prace swoje posuwają i wkrótce projekta te wniesione będę na izby.

— Odebrano ważne nowiny z Afryki, z prowincyi Oran. Abdelkader, którego miano za zgubionego, ukazał się na nowo na czele 4000 piechoty kabylów, 1000 koni, jednego bataljonu i dwóch szwadronów swoich wojsk regularnych i stoczył już pod Tremecen bitwę z jenerałem Bedeau, który wprawdzie pobił arabów, ale ze znaczną stratą ze strony francuzów. Jenerałowi Bedeau posłano posiłki, że zaś te nowe wojska Abdelkader zrekrutował w Państwie Marokańskiem, przeto Wielkorządzca Algeryi jen. Bugeaud posłał do Tangeru okręt z rozkazami do konsula o zażądanie od Cesarza należytych objaśnień.

— Akademija francuzka zgromadzi się 21 b. m. dla obioru członka na miejsce zmarłego P. Roger. Kandydatami są PP. Vatout, Patin, Alfred de Vigny i Sainte-Beuve.

— Na wakujące po Cherubinim miejsce w Akademii

Sztuk pięknych, podali się za kandydatów PP. Onslow, Hektor Berlioz, Ad. Adam, Rigel i Zimmermann.

— Sławny pianista Thalberg wrócił do Paryża.

Madryt 31 Marca. Ministerstwo odniosło nową porażkę; przeszedł w izbie deputowanych większością *trzech* głosów, wniosek podany przez oppozycyą ażeby żądane przez gabinet postawienie na stopę wojenną 50,000 gwardyi narodowej, odłożone było do czasu koniecznej potrzeby, w razie grożącego niebezpieczeństwa.

— Według dawnego zwyczaju zaprowadzonego w Hiszpanii, Monarcha zwykł ułaskawiać w Wielki Piątek, jednego skazanego na śmierć; tą razą młoda Królowa ułaskawiła trzech.

— Gazeta *Constitucional* wychodząca w Barcelonie umieściła artykuł obelżywy dla Króla francuzów. Na upomnienie się Konsula francuzkiego, Regent rozkazał wyprowadzić process przeciw wydawcy. Sąd przysięgłych *jednomyślnie* uwolnił go od kary.

— Ogłoszony został wyrok Regenta powracający wszystkie dobra skonfiskowane Karlistom w ciągu wojny domowej; wszakże wyrok ten, w zupełnym pokoju i wbrew Konstytucyi czyni wyjątek co do dóbr emigrantów, którzy nie są objęci ogłoszonemi dotąd amnestyami lub z nich nie korzystali.

Munich, 4 Kwietnia. Król Jmć dziś wyjechał do Sycylii w towarzystwie jednego ze swych adjutantów, lekarza nadwornego, Sekretarza tajnego i kilku innych osób. Król ma stanąć w Palermo na 16 b. m. i zabawić do połowy Czerwca.

Konstantynopol, 4 Kwietnia. Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Grecki P. Mavrocordato miał u Sułtana posłuchanie 28 Marca na którem złożył swoje listy wierzytelne, w obecności Ministra Spraw Zagranicznych Sarim Effendi.

— Porta obwieściła reprezentantów Mocarstw obcych o skutecznych środkach przedsięwziętych ku uspokojeniu Syryi.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn 9 Kwietnia. Na wczorajszem posiedzeniu izby Niższej lord John Russell podawał wnioski przeciw projektowi poboru od dochodów pragnąc zastąpić je zmniejszeniem cła od zboża, kawy, cukru, drzewa. Rozprawy odłożone zostały na 11 b. m. Przeciw lordowi mówili sir R. Peel i P. Goulbourn.

Paryż 9 Kwietnia. Wczora izba przyjęła 220 głosami przeciw 145 projekt ministrów o kredytach nadzwyczajnych, po odrzuceniu wniosków PP. Malleville i Abatucci.

(Journ. de S. P. Psz. Poln.)

KURS WEXLOWY, PIENIĘŻNY I AKCYOWY.

Petersburg, 7 Kwietnia.

Za rubel srebrny:

Na Londyn	na 3 m.	$37\frac{15}{16}$, 38 pens.
— Amsterdam	— —	— cens.
— Hamburg	— —	$34\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$ szel,
— Paryż	— —	402, 403 cen.

AKCYE.

	Przedano po Rubli srebr.
1 Tow. zabeśp. od ognia	$511\frac{1}{2}$
2 — — — —	$134\frac{1}{4}$
— Komp. Amerykańsk	$226\frac{1}{2}$
— Żeglugi parowej	136
— Wód mineralnych	—
— Oświecenia gazem	60
— Przędzenia bawełny	$165\frac{1}{2}$
— Zeglugi parowej Baltyckiej	35
— Drogi żelaznej Carskosielskiej	40
— Fabryki sukien. Narwskiej	—
— — Carewskiej perkalów	—
— Petersburskiej chowu owiec w południowych prowincyach	—
— Zabezpieczenia życia	$56\frac{1}{2}$

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Апрѣля 9-го 1842. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.